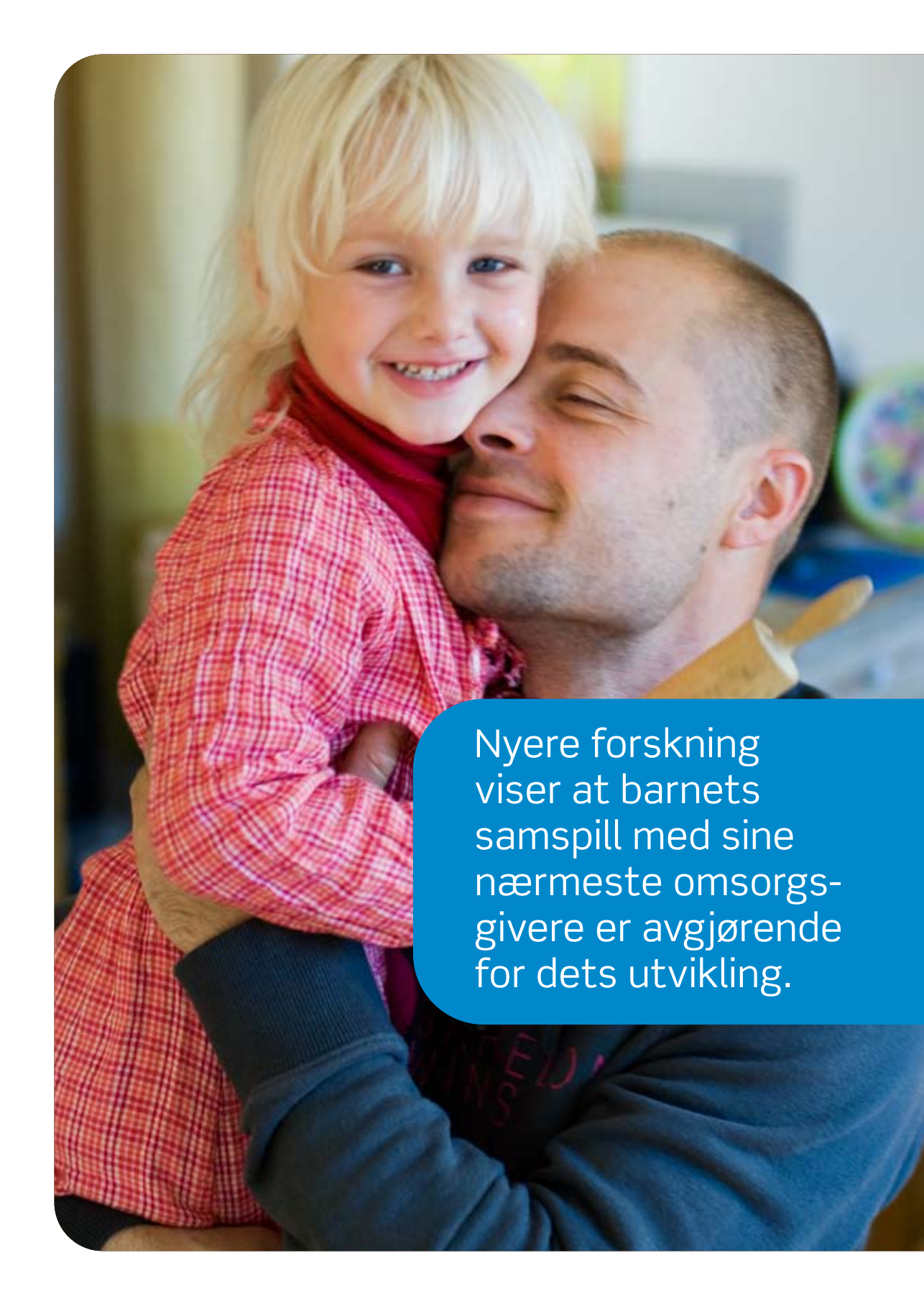

Program for foreldreveiledning

Informasjonsbrosjyre

A close-up photograph of a man with a short haircut and a slight beard, wearing a dark blue long-sleeved shirt. He is smiling and hugging a young child with blonde hair and bangs. The child is wearing a red and white checkered jacket over a red turtleneck and is also smiling. The background is softly blurred, showing what appears to be a home interior with some colorful objects.

Nyere forskning
viser at barnets
samspill med sine
nærmeste omsorgs-
givere er avgjørende
for dets utvikling.

Foreldrene er de viktigste omsorgsgiverne i barnets liv. Å komme inn så tidlig som mulig for å støtte foreldre i sin omsorgsrolle, er derfor en viktig oppgave. Ved å styrke samspillet mellom foreldre og barn kan en forebygge utvikling av vansker på et senere tidspunkt.

Program for foreldreveiledning er et enkelt, helsefremmende og forebyggende program og skal være et tilbud til alle foreldre med barn i alderen 0-18 år. Målsettingen med programmet er å

- forebygge psykososiale problemer blant barn og unge gjennom å støtte og styrke foreldre og andre omsorgsgivere i deres omsorgsrolle
- fange opp de foreldrene som har større utfordringer enn andre

Basisprogram i foreldreveiledningsprogrammet er ICDP (International Child Development Programme).

Programmet er utviklet av professor Karsten Hundeide og professor Henning Rye ved Universitetet i Oslo. Det bygger på en humanistisk tradisjon, der en empatisk fortolkende holdning til barnet er et viktig element. Programmet

- har fokus på relasjoner og samspill
- er ressursorientert
- bygger på bevisstgjørende i motsetning til instruktiv metodikk
- er gruppebasert og skal være et forum der foreldre kan reflektere over egen praksis og utveksle erfaringer

Gjennom programmet ønsker en å medvirke til at:

- omsorgsgiveren har en positiv opplevelse av barnet, slik at han eller hun kan identifisere seg med og føle med barnet
- omsorgsgiveren blir bevisst på barnets tilstand og behov, og tilpasser omsorgen til barnets egne behov og initiativ
- omsorgsgiverens får styrket sin selvtillit i omsorgsrollen
- en sensitiv og uttrykksfull kommunikasjon mellom omsorgsgiveren og barnet blir fremmet, slik at det følelsesmessige forholdet mellom de to blir positivt og utviklende
- et berikende og stimulerende samspill mellom omsorgsgiveren og barnet blir fremmet, for å utvikle og veilede barnets opplevelser og utspill i forhold til omverdenen
- lokal praksis i barneoppdragelse, i form av lek, spill, sang og felles aktiviteter blir fremmet

Programmet er også videreutviklet og tilpasset ulike målgrupper som kan ha særskilte utfordringer knyttet til foreldrerollen. Dette gjelder foreløpig familier med minoritetsspråklig bakgrunn, familier som mottar hjelp fra barnevernet, familier til barn med funksjonsnedsettelse og foreldre i fengsel.

Programmet for minoritetsspråklige foreldre er blitt svært positivt mottatt, både av familiene som har deltatt og de ansatte som har arbeidet med det. Gruppeprosessen har vist seg å understøtte foreldrenes mestringsevne og bygge bro mellom foreldrenes tradisjonelle omsorgsverdier og de verdiene som møter dem i det norske samfunnet.

I tillegg til basisprogrammet, som er gruppebasert, er det utviklet et opplegg til bruk på helsestasjoner som kan benyttes både individuelt og i grupper.

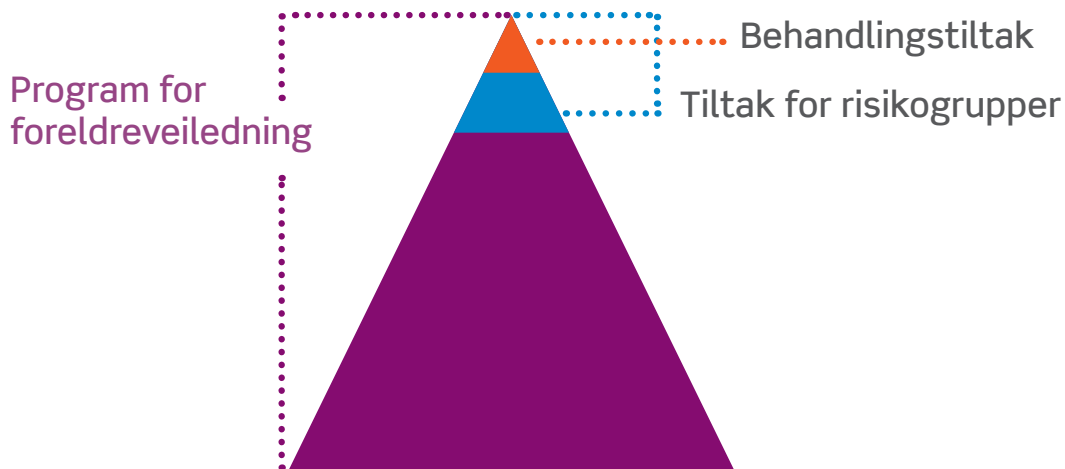

Programmet kan benyttes også for andre omsorgsgivere enn foreldre, for eksempel i skole og barnehage.

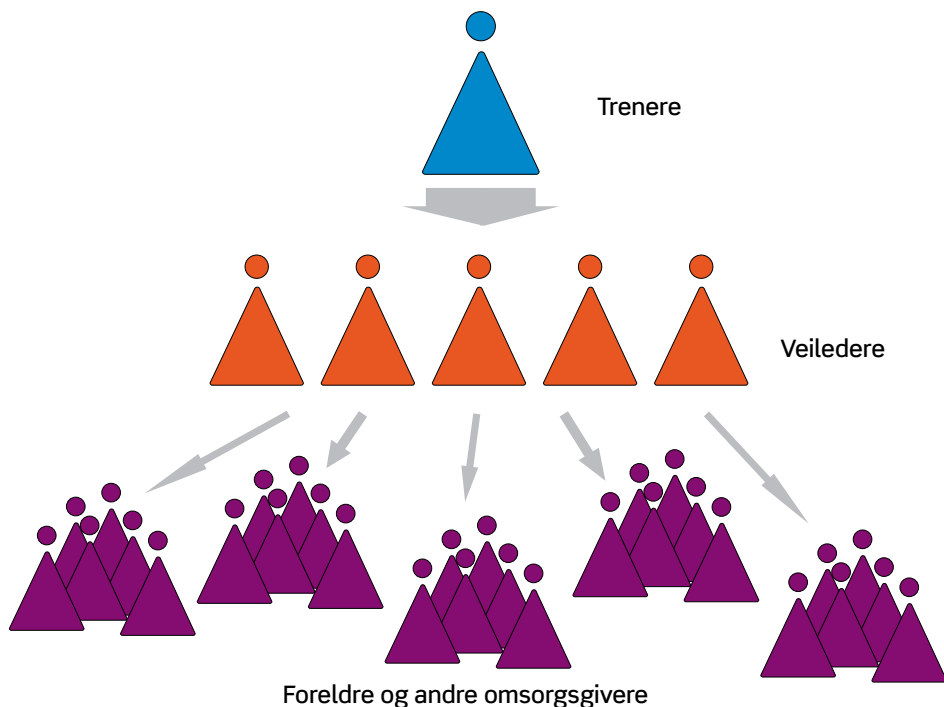
Eksempler på bruksområder er:

- Helsestasjon/skolehelsetjeneste
- Barnehage
- Skole/SFO
- Familiesentra/forebyggende enheter
- PPT
- Barneverntjeneste
- Sosialtjeneste
- Arbeid med integrering av familier med minoritetsspråklig bakgrunn

Program for foreldreveiledning er tenkt som det universelle nivået i en tiltakspyramide, et tilbud for alle foreldre. Noen foreldre/omsorgsgivere har flere utfordringer enn andre, og er derfor i risiko for å utvikle eller har utviklet samspillsvansker. Disse trenger mer tilpassede opplegg. Dette kan for eksempel være PMTO, MST eller De utrolige årene for foreldre til barn med atferdsvansker, Marte Meo for familier til barn med tilknytningsvansker eller ICDP-programmet tilpasset foreldre i fengsel eller foreldre som mottar hjelp fra barnevernet. Noen av disse programmene, som PMTO eller Marte Meo, er også behandlingsprogrammer for de som har utviklet mer omfattende vansker.

Struktur for implementering og opplæring:

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet er tillagt overordnet ansvar for implementering og utvikling av foreldreveiledningsprogrammet, i samarbeid med Helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet.

Det blir på sikt gitt tilbud om opplæring til veiledernivå til alle kommuner. De som får veilederkompetanse, vil også få tilbud om oppfølging og vedlikehold av kunnskap over tid gjennom årlige nettverkssamlinger. Ansvar for å gi tilbud om veilederopplæring og vedlikehold er tillagt Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat), der det bygges opp et trenerkorps til denne oppgaven. Noen større kommuner får også tilbud om opplæring til trenernivå, slik at de kan ivareta opplæring av nye veiledere i egen kommune.

Tilbudet om opplæring i foreldreveiledningsprogrammet bygges ut gradvis.

Trenere er:

- Ansatte i statlige tjenester (Barne-, ungdoms- og familieetaten)
- Utvalgte familievernkontor
- Utvalgte fagteam i barneverntjenesten
- Ansatte i enkelte større kommuner

Trenere har kompetanse til å lære opp veiledere

Veiledere er:

- Ansatte i kommunale tjenester:
  - Helsestasjon
  - Skolehelsetjeneste
  - Barneverntjeneste
  - Sosialtjeneste
  - PPT
  - Skole/SFO
  - Barnehage
  - Familiesentre/forebyggende enheter
  - Flyktningetjeneste

Veiledere har kompetanse til å arbeide direkte i forhold til omsorgsgivere.

Der er følgende krav til sertifisering i basisprogrammet:

Veileder:

- Gjennomføre fire dager teoretisk og praktisk opplæring
- Gjennomføre selvtreningsprosjekt med utprøving av programmet i praksis; det vil si gjennomføre en sekvens på minimum seks møter med en gruppe omsorgsgivere
- Delta på to veiledningsdager i løpet av selvtreningen

Trener:

- Være sertifisert veileder
- Delta på todagers teoretisk fordypning i programmet
- Gjennomføre selvtreningsprosjekt; det vil si gjennomføre opplæring av en ny gruppe veiledere (fire dager teoretisk og praktisk opplæring samt to dager veiledning)
- Delta på tredagers veiledning i løpet av selvtreningen
- Levere skriftlig oppgave

Der er tilleggskrav til sertifisering der programmet er tilpasset spesielle målgrupper.

Materiell:

Det er utviklet fagbøker for fagfolk og annet materiell, bl.a. videoer/DVD'er, til bruk i gruppene. Der er også utviklet informasjonsmateriell for foreldre om ulike tema, tilpasset barn og ungdom i ulike aldersgrupper.

Ønsker du mer informasjon?

www.bufetat.no/foreldreveiledning/